

DEMOS

BILTEN

DEMOS most povezivanja opštine sa građanima

Uključivanje građana u donošenje odluka tokom meseci pandemije bilo je jedno od najvećih problema opština. Opštine su neprestano tražile nove načine da uključe građane bez ugrožavanja njihovog zdravlja. DEMOS projekat je uvek bio prisutan kako bi pomogao opštinama da održe sastanke sa građanima. Svestan odgovornosti, tim DEMOS-a je nastavio raditi od kuće i odmah počeo sprovesti gotovo sve aktivnosti kako bi pružio pomoć opštinama i održavao zdravlje učesnika.

Uključivanje građana u donošenje odluka jedan je od glavnih pokazatelja demokratije, ali većini opština je, zbog trenutne situacije, bilo skoro nemoguće održati redovne sastanke sa građanima, što je ovo učinilo tačkom na koju je najviše uticala ova situacija.

U ovom novom aranžmanu sa karantinskim i bezbednosnim merama, svi napori DEMOS-a usmereni su na pomoć lokalnim samoupravama u nastavku demokratskog upravljanja.

Tim DEMOS-a je tokom ovih meseci pandemije održao virtualne sastanke sa gradonačelnicima, direktorima i ostalim predstavnicima opština.

Zajedno sa njima razmatrane su različite mogućnosti i načini podrške

koje DEMOS može pružiti kako bi se sprovela ideja o online sastancima sa građanima. Takođe se razgovaralo o grantovima za opštinski učinak i pojedinačnom učinku opština u demokratskom upravljanju, upravljanju opštinama i pružanju usluga.

Takođe je razgovarano o izazovima sa kojima se suočavaju opštine

i mogućnostima za poboljšanje njihovog učinka. Štaviše, naglasili smo važnost odgovornosti, transparentnosti i učešća kao glavnih načela svake lokalne demokratije.

Ideja održavanja online sastanaka sa građanima je podrška učešću građana u procesu donošenja odluka, kao i pomoći opštinama da ispune minimalne standarde javnih konsultacija o važnim temama. Na ovaj način, opštine će obezbediti veću transparentnost i odgovornost prema svojim

građanima. Štaviše, omogućavanjem online sastanaka sa građanima, opštine takođe mogu poboljšati svoj učinak u Grantu opštinskog učinka.

Međutim, samo devet od trideset i šest kontaktiranih opština izrazilo je interes za održavanje online sastanaka sa građanima, a zatim je samo 5 njih zatražilo našu podršku.

Iako postoji veliki broj korisnika društvenih mreža, interes građana za učešće na online sastancima bio je vrlo mali, dok je broj žena učesnica bio još manji. To nam govori da treba istraživati nove i inovativne mogućnosti kako bi se podstaklo veće zainteresovanje građana o javnim pitanjima i kako bi opštinske predstavnike pozvali na odgovornost.

“

„Novonastala situacija, ne samo na Kosovu, već i širom sveta, može se smatrati ne samo zdravstvenom krizom, već i kao prilika za promenu i usvajanje različitih načina za bolje korišćenje raspoložive tehnologije, razvoj novih kanala i mehanizama učešća kako bi se premostio jaz između donosilaca odluka i građana”

Projekat DEMOS

**Opštine koje su
održale online sastan-
ke sa građanima**

Opština Gnjilane
Opština Orahovac
Opština Klina
Opština Kamenica i
Opština Priština

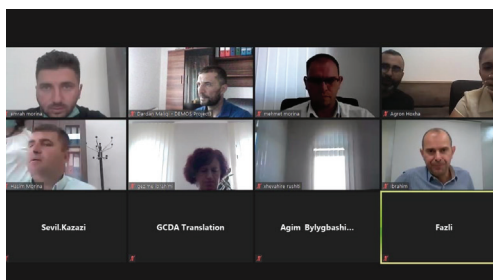
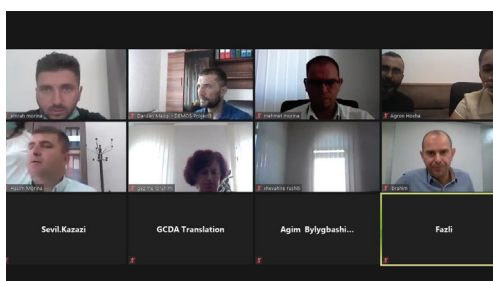
Obuke kao rešenje za poboljšanje učinka

Ovde u DEMOS-u nastavljeni su obuke za izgradnju kapaciteta čak i putem računarskih ekrana. Tokom godina, pozivajući se na rezultate opštinskog učinka, izveštaje o reviziji i izveštaj o proceni potreba, osoblje DEMOS-a stvorilo je šemu potreba za obukom, pozivajući se na najslabije tačke opštinskog učinka. Svrha ovih obuka je da pomogne opštinama da ojačaju svoj učinak ka demokratskoj upravi i upravljanju.

Da bi bolje razumeo i upoznao se sa najčešćim izazovima i potrebama za izgradnjom kapaciteta opština na Kosovu, DEMOS je održao virtuelni sastanak sa predstavnicima različitih opština, koji su popunili upitnike odabirom prioritarnih obuka sa liste predloženih tema, i takođe su identifikovali dodatne, specifične izazove za opštine.

Rezultati upitnika ukazali su na potrebu organizovanja obuka u oblasti „sprovođenja preporuka revizije“ i „rasprave o izveštaju o opštinskom učinku u skupštinama opština”.

Obuke o preporukama spoljnih revizora i izveštavanje o opš-

tinskim učincima podeljene su u četiri modula, koji su obezbeđeni opštinskim službenicima i članovima skupštine svih opština na Kosovu.

„Moduli su vrlo specifični i relevantni za potrebe opština i vrlo su korisni i konkretni za primenu u praksi”, objašnjava Merita

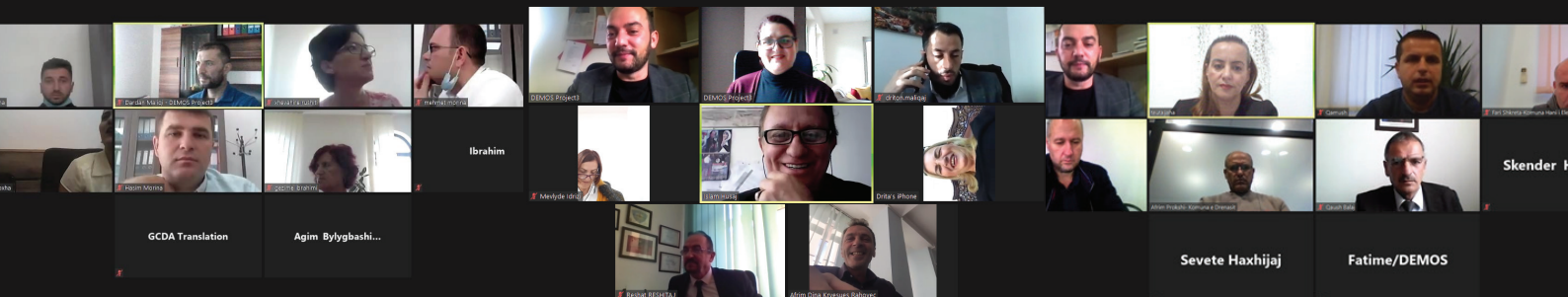
Barileva, menadžer intervencija u DEMOS-u.

U okviru obuke o primeni preporuka revizije, oko 100 opštinskih službenika je učestvovalo i steklo nova znanja i veštine o sistemima kontrole i upravljanju rizicima, planiranju i budžetiranju kapitalnih investicija, procesu upravljanja projektima i finansijskom izveštavanju.

Prema Dardanu Maliqiju, obuke služe opštinama da poboljšaju svoj učinak i razvijaju se tako da se preporuke revizora ne ponove.

„Svrha online obuke je da pomogne opštinskim službenicima da poboljšaju svoj učinak u odnosu na opštinski grant učinka. Obuka se odnosi na rešavanje stvarnih potreba za obukom opštinskih službenika u oblasti upravljanja opštinama, sa posebnim fokusom na pokazatelj koji se bavi preporukama eksternog revizora koji će doprineti poboljšanju opštinskog učinka, i shodno tome neponavljanju preporuka u buduću u vezi sa ovim pokazateljem”, rekao je.

Moduli obuke, sistem upravljanja učinkom, demokratsko upravljanje, opštinsko upravljanje i opštinske usluge bili su deo rasprave o

opštinskom izveštaju o učinku na obuci u skupštinama opština koje su održane za više od 350 članova skupštine opštine i druge relevantne opštinske službenike.

Opštinski službenici koji su učestvovali u ovim obukama smatraju da su obuke takođe neophodne ljudima koji godinama rade u institucijama.

„Ove obuke su neophodne uprkos činjenici da neki od nas dugo rade u institucijama, a promene u procesima i osvežavanje znanja od strane trenera i razmene sa kolegama (učesnicima iz opština) bile su izvanredne“, rekla je Xhevahire Rushiti, finansijski direktor u opštini Mamuša.

Jetush Rrafshi, revizor iz opštine Štimlje, deli isto mišljenje.

„Održane obuke bile su izuzetno neophodne, jer su nam iste potrebne sa fokusom na osvežavanje znanja o finansijskom upravljanju i dopunu programa obuke neophodnih za budžetske organizacije“, rekao je.

Pored polaznika koji su imali koristi od ovih obuka, stečeno znanje preneli su i drugim službenicima.

„Za mene lično su imale vrlo pozitivan uticaj jer sam stekla nova znanja iz svih modula. Takođe sam prosledila materijal svih modula svim direktorima kako bi ih potom mogli proslediti svojim službenicima“, rekla je Xhevahire Rushiti, učesnica.

Ove godine zbog pandemijske situacije obuke su se održavale putem interneta, gde osim nekih manjih tehničkih problema nije bilo prepreka u sticanju znanja.

„Okolnosti pod kojima su se održavale obuke ove godine dovele su do ograničenja u učešću i izvođenju obuke, ali u svakom slučaju pomogle su u osvežavanju našeg znanja o sprovođenju preporuka iz Izveštaja revizora i novih smernica za investicije i kapitalne projekte Ministarstva finansija kao i o upravljanju projektima kao o novoj temi DEMOS

projekta“, rekao je Jetush Rrafshi.

Pored obuke, DEMOS takođe održava programe komunikacije ili zagovaranja za ona područja u kojima obuka nije rešenje, kao što je uključivanje žena na javne sastanke, kao jedan od najslabijih pokazatelja, što je više proizvod društvenih normi koji se može rešiti komunikacijom ili zagovaranjem za promociju uključivanja žena.

DEMOS sprovodi obuke samo u oblastima i opštinama u kojima institucije i druge organizacije nisu pružile podršku u izgradnji kapaciteta. Takođe, kako bi obuke bile razumljivije, organizuju se u manjim grupama.

Održana je obuka o elektronskom sistem upravljanja opštinskim učinkom

Dana 22. decembra prošle godine Ministarstvo lokalne samouprave u saradnji sa projektom DEMOS počelo je sa održavanjem obuka o korišćenju elektronskog sistema upravljanja opštinskim učinkom. Ovim su obukama prisustvovali opštinski koordinatori za učinak i opštinski službenici za izveštavanje.

Elektronski sistem će početi da se primenjuje 2021. godine, prilikom sledećeg ciklusa merenja učinka opšti-

na. Ovaj sistem pruža mogućnost online izveštavanja o učinku, smanjuje administrativni teret za merenje učinka opštine, povećava sigurnost podataka, njihov kvalitet i dokumentiranje, omogućava uporedni pristup podacima po oblastima i pokazateljima na neograničeno vreme, a građanima pruža direktan pristup učinku opština.

BËHU ZËRI I QYTETIT TËND

#Budiglassvoggrada

Uključivanje građana u donošenje odluka jedna je od glavnih tačaka demokratskog upravljanja. Međutim, prema izveštaju o učinku, ovaj pokazatelj ima mali procenat razvijenosti.

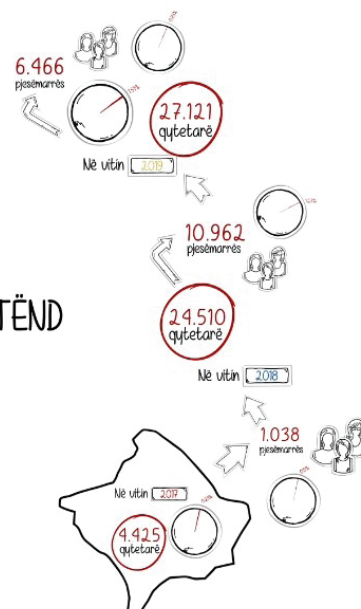
U 2019. godini samo 1,51% od ukupnog broja građana Kosova učestvovalo je na sastancima koje su organizovale opštine širom Kosova.

Zabrinutosti, problemi i potrebe građana čuju se kada ih oni iznesu pred opštinom, a neučešće građana u donošenju odluka u opštini onemogućava njihov glas.

Stoga, da bi pokazao važnost učešća građana, DEMOS je pokrenuo kampanju „Budi glas svog grada”

U okviru ove kampanje realizovano je tri videozapisa za podizanje svesti: Građanin za opštinu, Učešće građana u donošenju odluka

BËHU ZËRI I QYTETIT TËND

i Opština za građanina. Putem kojih je javnost informisana o učešću u donošenju odluka i koliko je važno da opština zahteva uključivanje građana i obrnuto, koliko je učešće građana važno za opštinu.

Za demokratsko upravljanje, opština mora slušati građanina, dok građanin mora izraziti svoje probleme i interese.

Tokom ove kampanje održan je webinar o učešću i uključivanju građana u lokalnom donošenju odluka tokom pandemije. Ovom webinaru prisustvovali su predstavnici organizacija civilnog društva, opština, profesori i studenti sa UBT - Univerziteta za biznis i tehnologiju, Koledža Riinvest International- LSE na Kosovu i Univerziteta u Prištini.

Ertan Munoglu, menadžer projekta DEMOS, na ovom sastanku izrazio je zabrinutost zbog niskog učešća građana na javnim sastancima tokom godina, a takođe je spomenuo izazove u vezi sa virtuelnim sastancima opština organizovanim uz podršku DEMOS projekta.

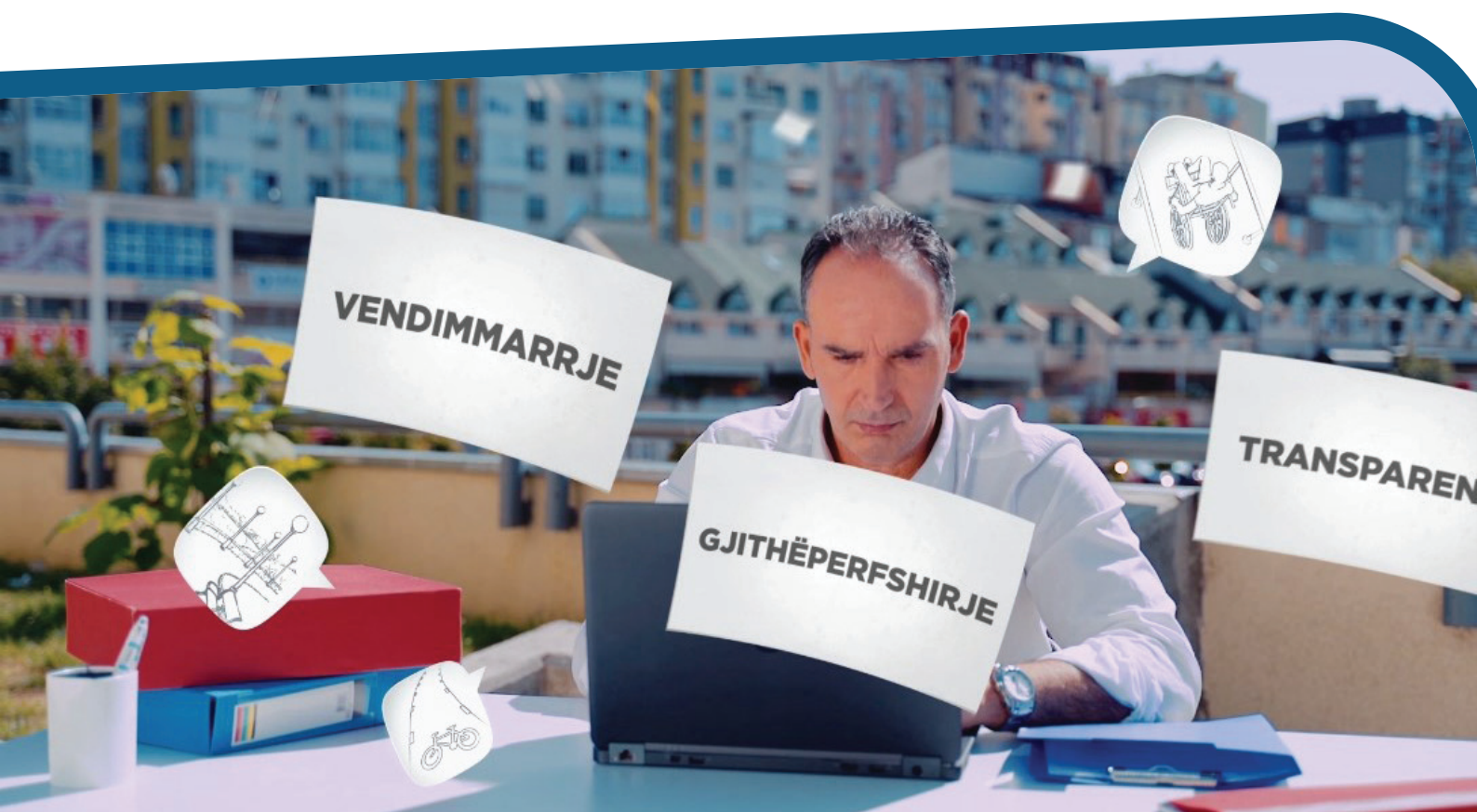
Gradonačelnik Kamenice Qëndron Kastrati i gradonačelnik Orahovca Smajl Latifi predstavili su izazove i

probleme sa kojima su se ove opštine suočile tokom ovog perioda pandemije i uključivanje građana u donošenju odluka.

Takođe, Ngadhujim Halilaj, menadžer projekta D4D, predstavio je izveštaj o učinku opština u oblasti komunikacije sa građanima.

Deo webinaru bili su i studenti koje je zanimalo upravljanje opštinom i šta mogu učiniti za uključivanje većeg broja građana u budućnosti.

Od kakvog je značaja opštinski grant učinka za opštine?

“Grant učinka je osnažio i promovisao rast i poboljšanje usluga za građane, zaštitu životne sredine, zdravlje i dobrobit građana, razvoj turizma kao preduslov lokalnog ekonomskog razvoja“

Agron Kući,
Gradonačelnik Opštine Junik

„Biti deo zdrave konkurencije dokaz je napora da se građanima pruže što kvalitetnije javne usluge“

Rufki Suma,
Gradonačelnik Opštine Elez Han

“Grant učinka za opštinu Dragaš ima poseban značaj jer omogućava podršku važnim projektima zasnovanim na zajednici. Podstiče lokalnu samoupravu da poboljša sebe i stvara mogućnosti za postizanje boljih rezultata u povećanju transparentnosti, uključivanja građana i kvaliteta upravljanja u svim oblastima.”

Šaban Šabani,
Gradonačelnik Opštine Dragaš

Grant učinka je izazov za našu opštinu. Podsredstvom njega trudimo se da poboljšamo usluge koje opština pruža građanima. Podićemo svest i afirmišemo ih da se uključe u rad opštine i procese donošenja odluka. Grant nam omogućava da, pored toga što podižemo životne uslove naših građana, stimulišemo i rad naših odeljenja i službi.

Vladica Arinović,
Gradonačelnik Opštine Ranilug

ŠTA ZNAČI OTVORENA I TRANSPARENTNA OPŠTINA

Potpuna transparentnost, pristup javnim dokumentima i učešće građana u procesima od opšteg interesa, čine opštinu kredibilnijom i otvorenijom prema građanima.

Bolje usluge kao u: zdravlje, obrazovanju, zaštiti životne sredine i infrastrukturi.

Sprečavamo korupciju kroz opštinsku transparentnost, izveštavanje i sprovođenje plana integriteta i osnaživanja civilnog društva.

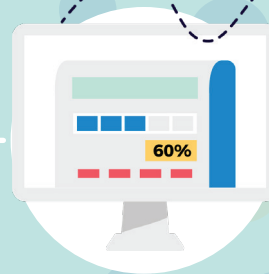

KOJE KORISTI IMAMO OD OTVORENE I TRANSPARENTNE OPŠTINE

Štedimo javni novac putem otvorenih i transparentnih nabavki objavljivanjem dokumenata i ugovora.

Stečemo poverenje građana i jačamo odgovornost putem javnih sednica skupštine opština i objavljivanjem zapisnika o procesima javnih konsultacija.

Transparentnost, pristup informacijama i integritet

Prema Izveštaju o opštinskom učinku za 2019. godinu, podaci koji se odnose na pokazatelje u oblasti transparentnosti koje su izveštavale 36 opština na Kosovu:

